

Expertmeeting juridische aspecten expertpanels 12 december 2017

Expertpanels

Van opzet naar toekomstbestendige uitvoering binnen juridische kaders

Overzicht deelnemers aan de expertmeetings georganiseerd november & december 2017

Voorzitter

Simona Tiems, advocaat Legaltree

Inhoudelijke deelnemers

Karin de Wolf, jurist Radboudumc

Lotte Brakel, jurist VUmc

Joke Smink, jurist VUmc

Liesbeth Rieter, jurist / projectleider WGBO-aspecten Expertpanel Citrienfonds

Wietske Kool, gezondheidsrechtjurist (zzp-er)

Tessa Hellingman, arts-onderzoeker VUmc

Babs Zonderhuis, oncologisch chirurg Vumc

Edwin v Breugel, internist-hematoloog WFG

John de Vroedt, jurist UMCG

Aernout Santen, jurist Centramed

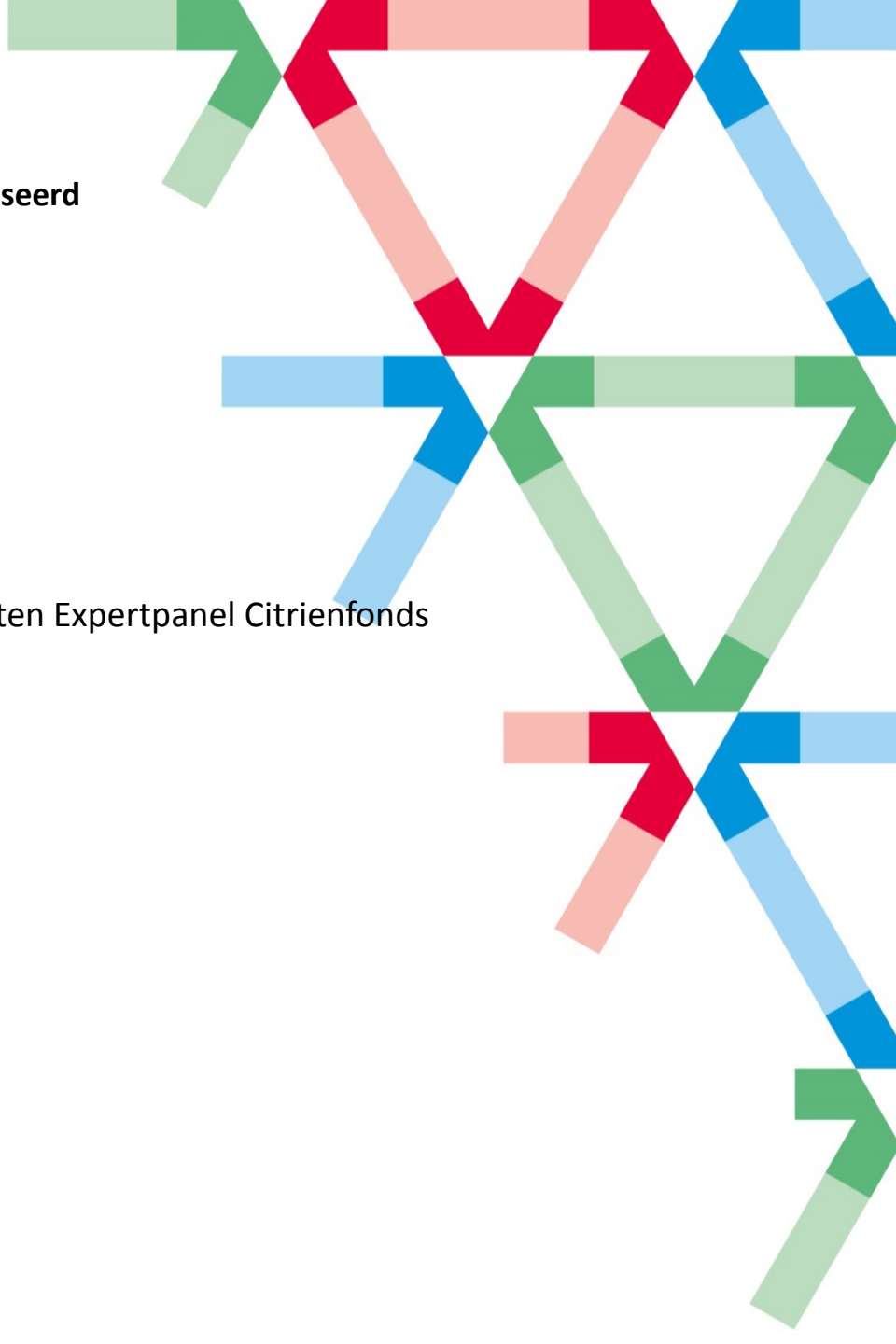
Geert Kazemier, oncologisch chirurg VUmc

Anne van der Veen, jurist AMC

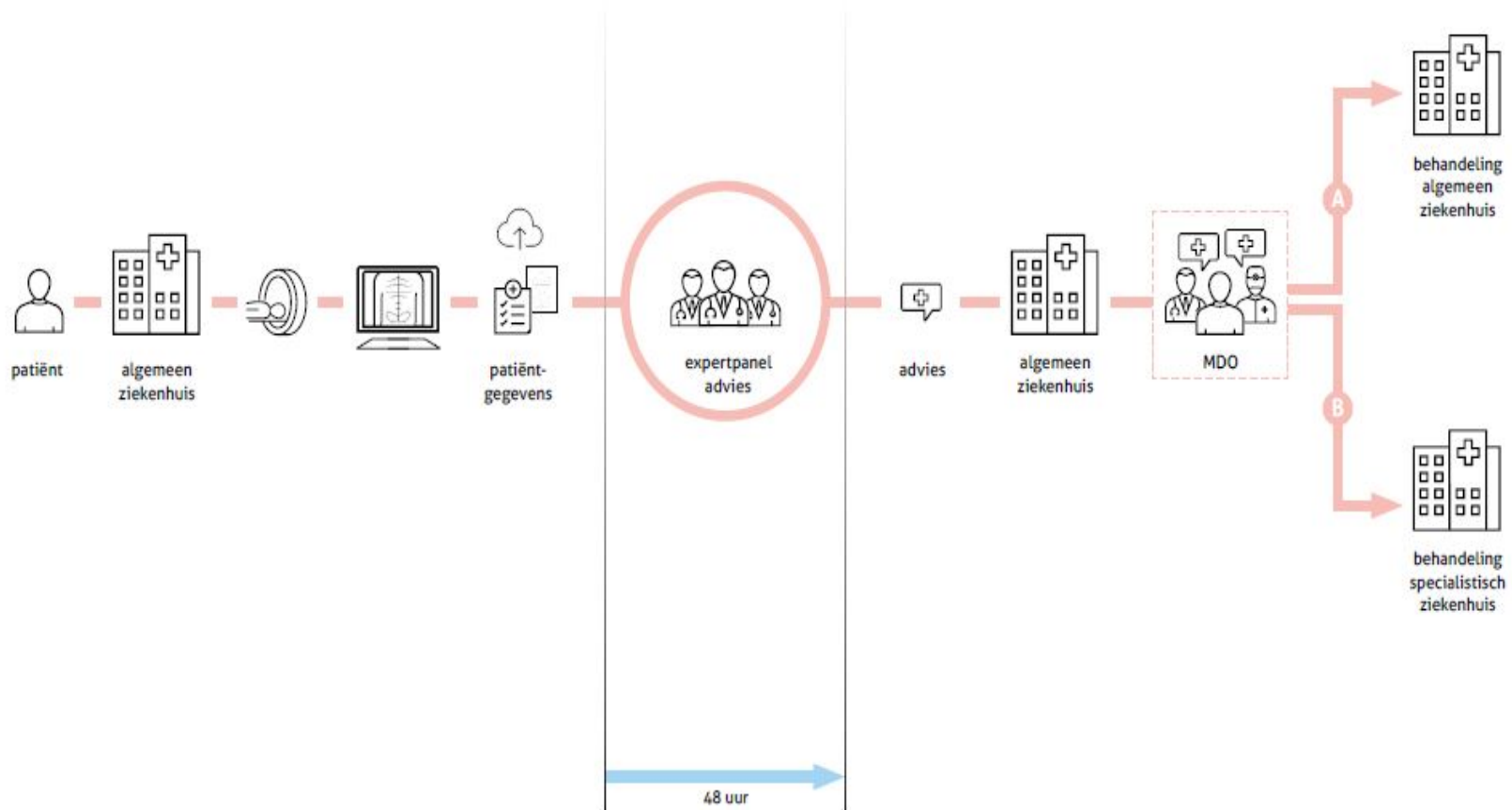
Rianne Lubbers, jurist VUmc

Regionale
Oncologienetwerken

Regionaal expertpanel Colorectale levermetastasen

Bron: NFU 'Naar regionale oncologienetwerken'

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep gezondheidsrecht

Online adviseren zonder patiënt gezien te hebben, mag dat?

Ja, maar binnen de scope van het door het expertpanel kenbaar gemaakte vooraf gestelde kader waarover advies kan worden uitgebracht. En daarnaast op basis van beschikbare expertise & minimaal beschikbare informatie over patiënt (+ minimale vereisten kwaliteit beschikbare informatie).

Advies wordt gegeven in gestandaardiseerd format. Bijv.: technisch resectabel operabel/niet resectabel /doorverwijzing/ overige behandelopties.

Het expertpanel geeft antwoord op de adviesvraag. De hoofdbehandelaar stelt de definitieve diagnose en bepaalt samen met patiënt het behandelplan/vervolgtraject. Individuele toepassing van het advies vindt plaats door hoofdbehandelaar in overleg met patiënt.

Expertpanel bepaalt professionele standaard met betrekking tot de beschikbare informatie en de kwaliteit daarvan (bijv. altijd een recente scan)

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep gezondheidsrecht

Vergewisplicht met betrekking tot relevante gegevens. Wat heeft het expertpanel nodig om te kunnen adviseren en heeft het expertpanel die informatie?

- Hoofdbehandelaar in aanvragend ziekenhuis moet informed consent (IC) van patiënt over het delen van patiënt- en medische gegevens door hoofdbehandelaar met expertpanel regelen. (Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens).
- Verantwoordelijkheid IC procedure ligt bij hoofdbehandelaar.

Voorstel voor de praktijk?

Hoofdbehandelaar maakt aantekening van dit (mondelijke) consent in het dossier

- Patiënt ondertekent formulier en deze wordt opgenomen in lokaal EPD (check met afdeling ICT)
- Er is vanuit het referentiecentrum geen vergewisplicht of deze consent aanwezig is. Vanuit zorgvuldigheid is het wel aanbevelenswaardig om de aanleverende partij op deze verplichting te wijzen.
- De ondersteuner (ICT-leverancier) van de data-uitwisseling voldoet aan vereisten van PB & IB aangetoond d.m.v. actuele nen-certificatie. Dit is voor patiënt en aanvrager verifieerbaar.
- Aangeven bij aanvrager welke info nodig is en van welke minimale kwaliteit (beeldvorming)
- Beoordeling kwaliteit en kwantiteit van de informatie ligt bij het expertpanel
- In advies (volgens format) aangeven welke informatie is ontvangen.
- Informatie onvoldoende: geen advies mogelijk

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep gezondheidsrecht

Dossierplicht, moet het expertpanel zelf een dossier bijhouden?

Ja, zowel hoofdbehandelaar als expertpanel bewaart in dossier welke informatie aan expertpanel is verstrekt en wat het advies is geweest.

WGBO 7:464 koppelingsbepaling: ook als er geen gbo, is toch gbo van toepassing tenzij aard vd rechtsbetrekking zich hiertegen verzet. De rechtsbetrekking verzet zich er in casu niet tegen.

Voorstel aanpak in de praktijk?

Uitvoering verloopt via voorlopig patiëntnummer bij het referentiecentrum (omdat geen fysieke identificatie kan plaatsvinden kan nog geen definitief patiëntnummer worden aangemaakt). Bij eventuele behandeling later in het traject is identificatie en verdere invulling EPD door referentiecentrum mogelijk.

Geadviseerd wordt om het advies en de overwegingen te laten bewaren door het expertpanel. Ook voor evt. aansprakelijkheid.

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep gezondheidsrecht

Mag het expertpanel informatie over de behandeling en uitkomsten daarvan na het verstrekken van het advies gebruiken t.b.v. wetenschappelijk onderzoek/statistiek?

In informed consent formulier moet hiervoor specifiek toestemming worden gevraagd aan patiënt.

Voorstel aanpak?

Besloten dit onderwerp buiten beschouwing te laten. Het is niet haalbaar om voor wetenschappelijk onderzoek, anders dan gecodeerd onderzoek met het oogmerk tot kwaliteitsverbetering zonder specifiek geformuleerd doel, vooraf toestemming te vragen. Conclusie: op de adviezen is geen wetenschappelijk onderzoek mogelijk.

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep gezondheidsrecht

Hoe worden beroepsgeheim, klachtrecht en andere patiëntenrechten van de patiënt gewaarborgd?

- Hoofdbehandelaar draagt verantwoordelijkheid voor nakomen patiëntenrechten en zorgdragen voor klachtrecht (indien aan de orde in afstemming met expertpanel).
- Individuele leden expertpanel dragen verantwoordelijkheid voor patiëntenrechten voor zover aan de orde binnen de scope van hun werkzaamheden voor het expertpanel (bijv. beroepsgeheim)

Voorstel voor uitwerking in de praktijk?

- Hier wordt één op één aansluiting gezocht bij individuele beroepsverantwoordelijkheid (wet BIG en WGBO) van betrokken zorgprofessionals en de betrokken instellingen op basis van de WKKGZ.

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep gezondheidsrecht

Samenstelling en objectiviteit van het expertpanel?

Profiel opstellen voor leden expertpanel waarbij een goede beschrijving en inkadering van het expertisegebied het belangrijkste element vormt. Ook achtergrond van multidisciplinaire samenstelling duiden. Bij chirurgen bijv. minimum aantal operaties per jaar, opleidingseisen. Belangrijk om transparant te zijn als panel: Hoe ben je tot je panel gekomen? Waarom vinden wij dat wij 'expert zijn'.

Expertpanel richt eigen medisch beslistkundig proces evenwichtig in:

- Onafhankelijkheid waarborgen
- Onderlinge beïnvloeding voorkomen:
 - dus bij voorkeur initieel eigen oordeel vellen.
 - Bij verschillende beoordelingen, werkafspraken over hoe consensus alsnog te bereiken (consensus model).
 - Indien blijvend oneens /twijfel=> geen advies mogelijk namens panel, wel informatie over verschillende zienswijzen van individuele leden aan verwijzer/patiënt. Eventueel second opinion bij individueel lid expertpanel mogelijk, deze activiteit valt in dat geval buiten scope van het expertpanel.
- In geval blijvende twijfel/geen consensus => geen advies namens panel mogelijk
- Eén panel, één uitkomst

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep Aansprakelijkheidsrecht/tuchtrecht/verzekeringsrecht

De terugkoppeling tussen het expertpanel en de hoofdbehandelaar is van belang.

Aansprakelijkheid is te regelen door o.a.:

- Kring van verzekerden uit te breiden met deze nieuwe rol van medisch specialisten (lid expertpanel) per polis per ziekenhuis.
- Geen kostenverhogend effect op de premie want risico neemt niet toe t.o.v. huidige situatie (risico bestaat nu al).

Voorstel voor uitwerking in de praktijk:

- Bovengenoemde oplossing is uitgezet bij Centramed en door hen als gewenste richting geaccepteerd. Hun aanpak is deze uitwerking dit najaar (2018: vaststelling nieuwe polisvoorwaarden) aan hun leden zal voorleggen en met Medirisk tot eenzelfde uitkomst te komen.
- In geval van aansprakelijkstelling door patiënt zal referentiecentrum verwijzen naar ziekenhuis van aanvragend hoofdbehandelaar voor afhandeling van de casus.

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep

Aansprakelijkheidsrecht/tuchtrecht/verzekeringsrecht

Discussiepunt: hoe om te gaan met onderstaande?

- NB: in verslag staat dat 7:463 BW niet van toepassing is tussen expert en patiënt omdat expert en patiënt geen gbo sluiten. Ik wijs echter op de koppelingsbepaling van 7:464 BW. Exoneratie of beperking ash (bijvoorbeeld op het formulier) lijkt me om die reden niet mogelijk en is sowieso om ethische redenen ongewenst.

Juridische aandachtspunten

Uitkomsten subgroep Verbintenissenrecht

Wie is partij bij de overeenkomst?

Overeenkomst van samenwerking/dienstverlening wordt gesloten tussen aanvragend arts (of het ziekenhuis/het msb waaraan hij verbonden is) en het referentiecentrum waaraan het lid van het expertpanel verbonden is.

Bij veelvuldig inschakelen expertpanel: schriftelijke overeenkomst sluiten.

Anders: referentiecentrum maakt digitale portal met algemene voorwaarden waar aanvragers uit heel Nederland (en eventueel ook buitenland) gebruik van kunnen maken.

Juridische aandachtspunten

Uitwerking Verbintenissenrecht

In algemene voorwaarden een beschrijving van:

- Taken en verantwoordelijkheden hoofdbehandelaar versus expertpanel
- Beschrijving adviesaanvraag met doorlooptijd
- Documentatie/dossier: informatie die aanvrager aanlevert en bewaart en informatie die expertpanel verstrekt en bewaart + benodigde kwaliteit (specificaties) van de informatie/diagnostische beeldvorming

P.M. voor de toekomst: financiële afspraken (nu nog “gratis”)

Juridische aandachtspunten

Uitwerking Verbintenissenrecht

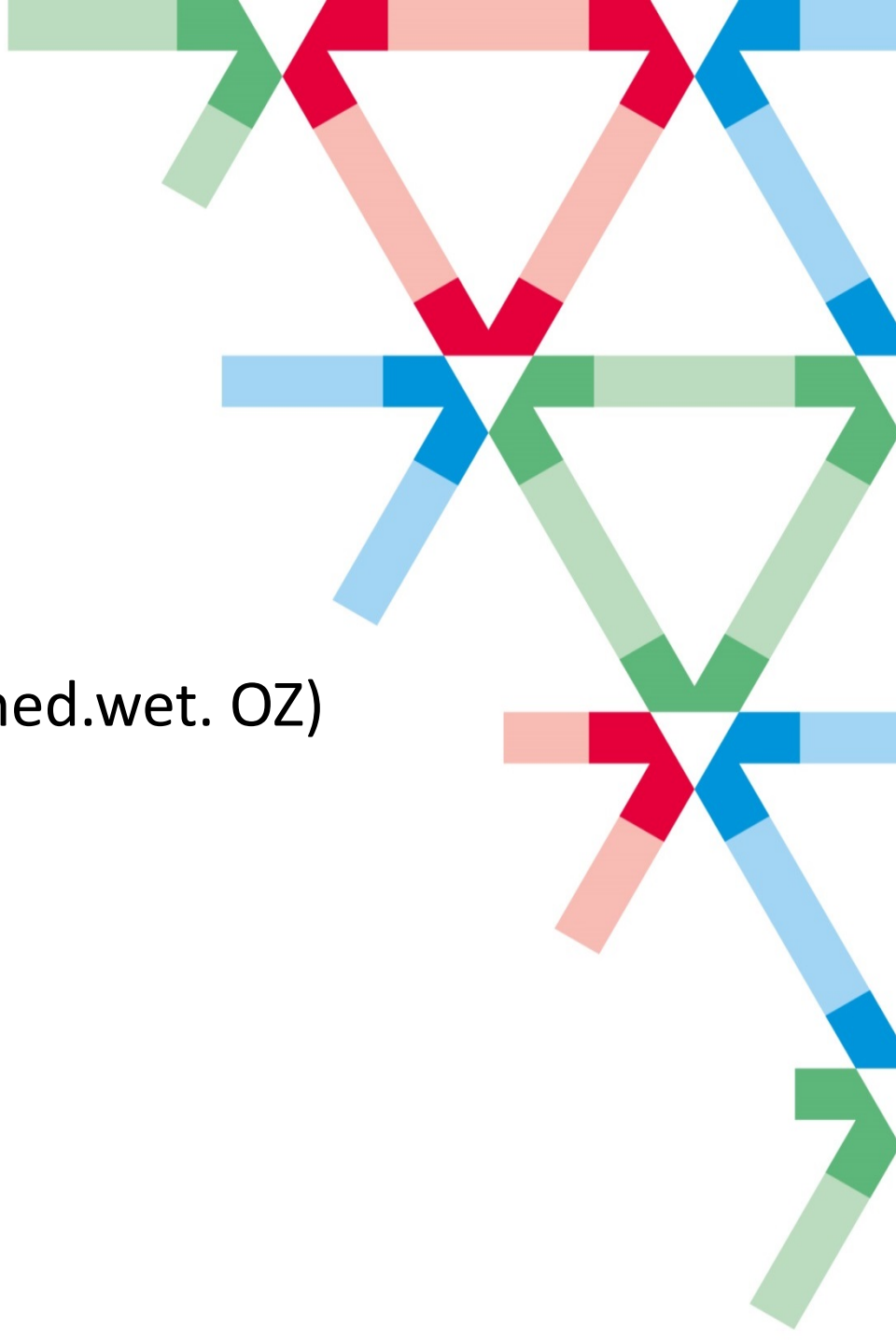
Hoe werkt de portal en wat moet in de algemene voorwaarden worden vastgelegd?

- Aanvragend arts vraagt een account aan en registreert zich (naam, instelling, adres, specialisme) tbv dit account. Tevens verklaart hij bevoegd te zijn om de aanvraag te doen. Geeft aan dat hij/zij hoofdbehandelaar is.
- Aanvragend arts voert patiëntgegevens in (doet een digitale upload van gevraagde informatie en beelden)
- Aanvragend arts verklaart akkoord te zijn met algemene voorwaarden bestaande uit:
 - Verzekering en vrijwaring
 - Beheer portal door referentiecentrum
 - Beveiliging volgens NEN 7510
 - Geschillenregeling/klachten
 - Privacy; bewerkersovereenkomst met leverancier platform data-uitwisseling

Bijlagen

1. format voor advies
2. Informed consent (excl.med.wet. OZ)

Maag, lever, darm tumoren

Amsterdam, ...

Beste ,

Op ... hebben wij de beelden van patiënt ..., geboren op ..., mogen ontvangen en beoordeeld.
Het betreft: MRI/PET/CT-scan van

Beoordeling: revisie beelden + datum

Seg I: -
Seg II: -
Seg III: -
Seg IVa: -
Seg IVb: -
Seg V: -
Seg VI: -
Seg VII: -
Seg VIII: -

Op basis van deze beelden achten wij de XX laesies in segment ... WEL/NIET technisch lokaal behandelbaar. Beargumentatie

Indien NIET: Patiënt komt WEL/NIET in aanmerking voor CAIROIV/V/ORCHESTRA-studie.

Wij hopen u hierbij voldoende op de hoogte te hebben gebracht.

Met vriendelijke groet, namens het lever expertpanel,

Drs. T. Hellingman (arts-onderzoeker)

Leden van het expertpanel zijn:

Drs. B.M. Zonderhuis (oncologisch chirurg)

Prof.dr. G. Kazemier (oncologisch chirurg)

Dr. M.P. van den Tol (oncologisch chirurg)

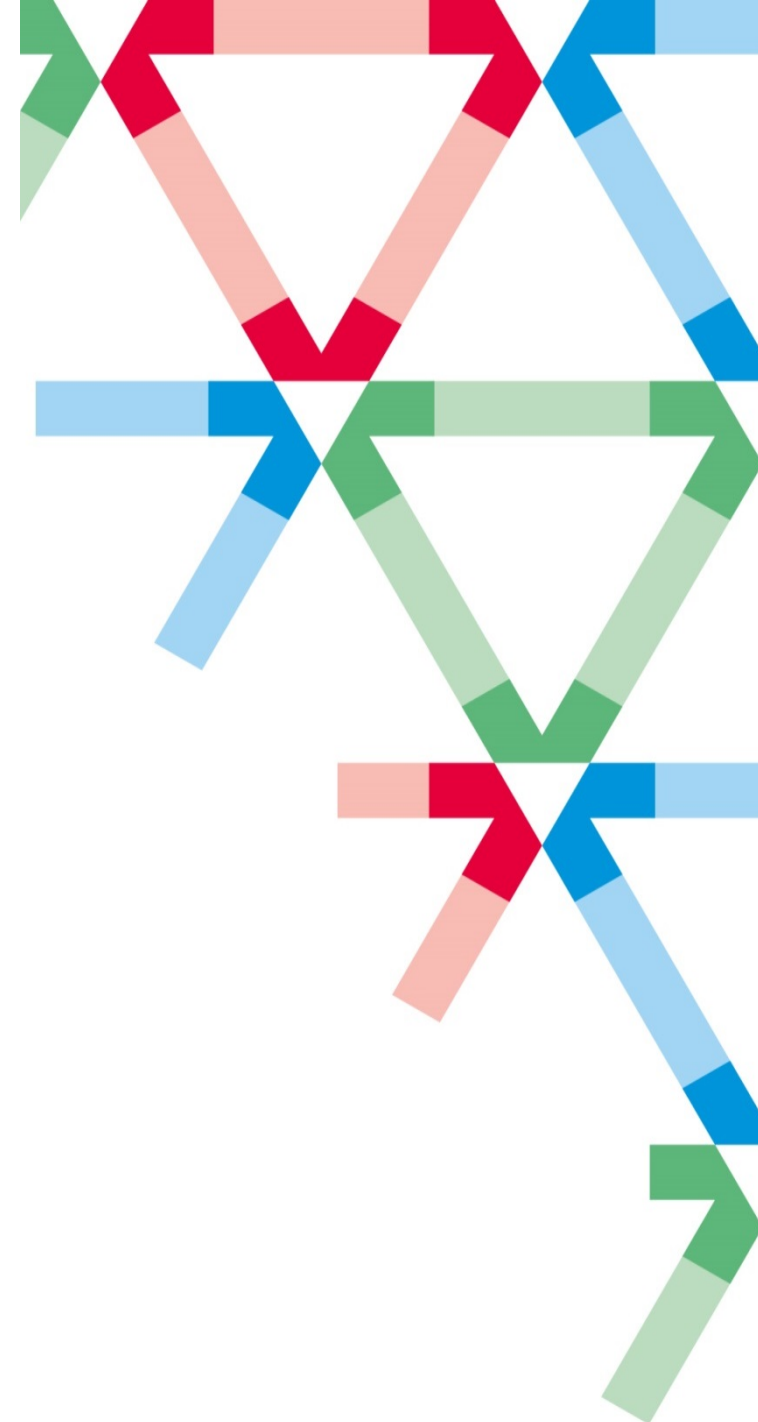
Dr. van Waesberghe (radioloog)

Drs. J. van den Bergh (radioloog)

Dr. M. Meijerink (interventie-radioloog)

VUmc is aangesloten bij Regionale Oncologienetwerken

Toestemmingsverklaringformulier (informed consent)

Doel: gegevensuitwisseling tussen Noordwest Ziekenhuisgroep en VU medisch centrum ten behoeve van gebruikmaking van het expertpanel levermetastasen VUmc

Behandelend medisch specialist:

In te vullen door patiënt:

Ik verklaar op een voor mij duidelijke wijze te zijn ingelicht over het doel van het expertpanel levermetastasen VUmc en het beschikbaar stellen van een deel van mijn patiëntgegevens aan dit expertpanel. Mijn gegevens worden gebruikt voor het uitbrengen van een advies door het expertpanel aan mijn behandelend medisch specialist in het Medisch Centrum Alkmaar (MCA). Het expert panel adviseert over de relevantie van een mogelijk vervolgonderzoek en/of chirurgische behandeling in deze fase van mijn behandeling. Mocht er op basis van de analyse van mijn gegevens aanleiding zijn voor nader onderzoek en/of mogelijke chirurgische behandeling dan volgt een advies hierover aan mijn behandelend medisch specialist in MCA.

Ik verklaar verder toestemming te geven voor het verstrekken van medische informatie uit het patiëntendossier te weten mijn relevante voorgeschiedenis, DICOMbeelden (zoals CT en MRI) en de bijbehorende radiologische verslaglegging aan het expertpanel levermetastasen van VUmc en hierop volgend het digitaal retour zenden van het advies aan het MCA. Het expertpanel levermetastasen bestaat uit hiervoor relevante medisch specialisten van VUmc. Anderen dan genoemde medische specialisten en hun medisch-administratieve ondersteuners krijgen geen toegang tot mijn gegevens.

Ik ben er mee bekend dat de beelden standaard gedurende drie maanden na opladen van de gegevens, raadpleegbaar zijn door het expertpanel en daarna vernietigd worden.

Patiëntnaam:

Datum:

Handtekening patiënt:

In te vullen door de behandelend arts:

Ik heb een mondelinge toelichting gegeven op bovengenoemde aanpak van samenwerking met experts in VUmc en dit genoteerd in het medisch dossier van patiënt.

Naam arts:

Datum:

Handtekening arts:

Dit formulier zal in uw dossier worden bewaard.

